

Elever i behov av särskilt stöd

SLG den 19 november 2021

SVEDALA KOMMUN

Program

- 8.30 Inledning
- 10.00 Kaffe
- 10.30 Arbete i grupper
- 12.00 Lunch
- 13.00 Avstämning
Fortsatt arbete i grupper
- 14.30 Kaffe
- 15.00 Återkoppling till SLG
- 16.00 Avslutning

SVEDALA KOMMUN

Syfte

Utveckla och förbättra vår förmåga att erbjuda utbildning och undervisning för elever i behov av särskilt stöd.

Förberedelse
Kartläggning

Vt21 Steg 1

Arbete för att ta
fram standards

Ht21 Steg 2

Sammanställa
framgångsrikt arbete

2022 Steg 3

SVEDALA KOMMUN

Syfte med dagen

Introducera begreppet standards i skolan.

Påbörja arbete med att ta fram standards inom ramen för elever i behov av särskilt stöd för att skapa likvärdighet, samsyn och för att stödja kvalitetsutvecklingen.

Kartläggning

	Antal elever 2019	Antal elever 2020
SVA	148	130
Åtgärdsprogram	224	214
Särskild undervisningsgrupp	41	77
Enskild undervisning	96	179
Anpassad studiegång	46	45
Studiehandledning	82	69

- Antal särskilda undervisningsgrupper
- Undervisningsformer
- Vilka professioner har skolan EHT/EHM
- Antal elever med oroande skolfrånvaro
- Lokal arbetsgång, processer, signalsystem, dokumentation
- Stödåtgärder, resurser, beslut
- Uppföljning och utvärdering

Standards

En standard är en norm som gäller för alla aspekter av en sak.
Standarder är dokumenterad kunskap och syftar till förbättrad kvalitet.

Standards i skolan – *standards of practice*

The *Standards of Practice for the Teaching Profession* provide a framework of principles that describes the knowledge, skills, and values inherent in Ontario's teaching profession. These standards articulate the goals and aspirations of the profession. These standards convey a collective vision of professionalism that guides the daily practices of members of the Ontario College of Teachers.

SVEDALA KOMMUN

Utgångspunkt för standards

Nationella styrdokument

Vi ska agera så nära styrdokumentet som möjligt.

Kommunikation

Ett och samma ord kan betyda olika saker för olika individer, och i olika sammanhang. Om vi inte har samma definition av en och samma sak försvåras förståelsen och kommunikationen. Standards behöver både betydelse/definition och hänvisningar/exempel.

Professionalisering
och transparens

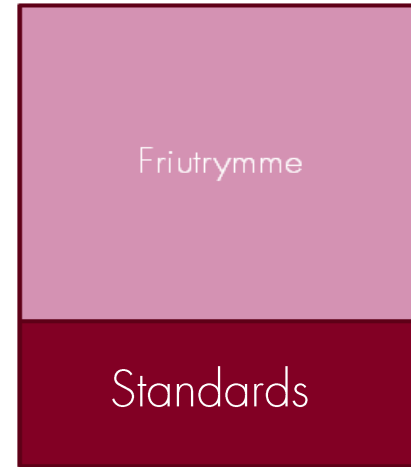
Standards skapar förståelse för skolans uppdrag vertikalt inom organisationen, vilket leder till att huvudmannen ges utökade möjligheter att fatta beslut grundade på kunskaper om verksamheten. Genom en horisontell förståelse får medarbetarna ett ökat lärande och kunnande om varandras verksamheter. Härigenom skapas likvärdighet och skolan professionaliseras genom att medarbetare inom kommunen använder samma begrepp i de gemensamma samtalen om skolan.

Likvärdighet - friutrymme

Standards som definierar svaret på frågan VAD, skapar friutrymme för verksamheten att fatta beslut om frågan HUR. Medarbetarna ska via standards få stöd i att förståelsen av vilka vardagliga handlingar som behöver begås för att verksamheten ska uppnå de nationellt uppställda målen.

Standards

Vad kan vi tycka olika om?
Vad kan vi göra olika?

Vad har vi kommit
överens om tillsammans?

SVEDALA KOMMUN

GRÖN → Standard → gemensam konnotation och denotation

Förskollärare	Pedagogisk planering	Trygghetsteam
Samplanering	Samplanering	Bedömning för lärande
Samvärdera	SKA-plan	Bedöma
Barnskötare som befattning	Nyckelperson	Delaktighet
Arbetslag	Lärlogg	Måluppfyllelse
Beställning av material	Uppföljning	UNIKUM
Mål utifrån Lpfö	Resultat	Kollegialt lärande
Barngrupp – kopplade till arbetslag	Analys	Systematiskt kvalitetsarbete
Undervisningsgrupp	Utvärdering	Inkludering
Öppning och stängning	Arbetsmiljö	Arbetslagledare
Utvecklingssamtal	Samverkan	
Omsorg – relationell kompetens	Dokumentation	
Lärmiljö – pedagogisk, psykosocial, fysisk	Måkluster	
Undervisning/utbildning utomhus/inomhus	Organisation	
Transdisciplinär undervisning	Processer	
Ledningsgrupp	Värdegrund	
Positionsbestämning/nuläge/nyläge	SBA	
APT	Förmågor	
	Kärnämnen	

29 aug
2018

GUL ej fastslagna, behöver beslut och förtydligande

Utvecklingsgrupp

Schemaläggning

Inre organisation

Nätverksmöten

Föräldramöte och föräldrasamråd

Introduktionsmöte med nya vh

Vikarieanskaffning

Hälsoinspiratör

Pedagogisk utvecklingstid

Kännetecken

Lärgrupper

Barnråd

Husmöte

Trygghetsvandring

Infomöte

Barnskyddsron

Lärlagsledare

PU-tid

Hälsofrämjande

Fokusgrupp

Arbetsmiljögrupp

Stödstrukturer

29 aug
2018

RÖD problematiska, konkurrerar, mångtydiga eller problematiska denotationer

Projektarbete – konkurrerar med undervisning

Utvecklingsledare

Tematiskt arbete – konkurrerar med undervisning

Avdelning

Reflektion – ersätts av samplanering, samvärdering etc

Lärgrupp

Reflektionstid

Kartläggning – resultat? Analys? Utvärdering?

Specialpedagogiskt underlag

Ute-bildning – preciserar när det är ute men inte inne?

Tema – transdisciplinärt? Koppla till ämnesdidaktik

Projekt

Reflektionsveckor

Kommaikapp-veckor

Projektbeskrivning

Lokal utvecklingsplan

Förtroendetid

Profession

Teamleader

Helhetsidé

29 aug
2018

Exempel från förskolan

Biträdande rektor

Biträdande rektor har ett uppdrag inom driftsorganisationen, så att rektor kan utöva pedagogiskt ledarskap. Biträdande rektor har chefsansvar för barnskötare i organisationen.

Biträdande rektorer rekryteras med utgångspunkt från att vara en presumtiv rektor, och genomgå rektorsutbildning och ingå i förskolans ledningsgrupp. De biträdande rektorstjänsterna blir därmed successionstjänster, som kan övergå till rektorstjänster när behov av nyanställning uppstår.

Antal medarbetare per chef

I enlighet med Svedala kommuns Skolplan 2018-2023 (rev2019) attraherar vi kompetenta chefer som genom ett rimligt antal medarbetare och med tillräckligt stöd, utövar ett nära ledarskap. Det ska bidra till en god arbetsmiljö och hög måluppfyllelse. Enligt nationella styrdokument ska rektor utöva ett pedagogiskt ledarskap, vilket också kräver ett nära ledarskap.

Områdeschef i förskolan har som ambition att en rektor i förskolan inte bör ha mer än 35 medarbetare. När antalet medarbetare överstiger riktlinjen, är målet att en biträdande rektor tillsätts som ansvarar för medarbetare anställda som barnskötare. Härigenom bibehålls tillräckliga ekonomiska förutsättningar och kontinuitet i ledningsorganisationen. Utbildning strävar efter så hög kontinuitet som möjligt inom organisationen, vilket gör att omorganisationer sker mer sällan.

Exempel från förskolan

Teoretiskt ramverk och praxisteori

I Svedala kommun baserar förskollärarna undervisningen på vetenskaplig grund i samarbete med kommunens lektorer. Exempel på teoretiskt ramverk kan vara;

Flerstämmig undervisning (Wallberg-Roth)

- utvecklingspedagogik
- variationsteori
- pragmatism
- poststrukturalism

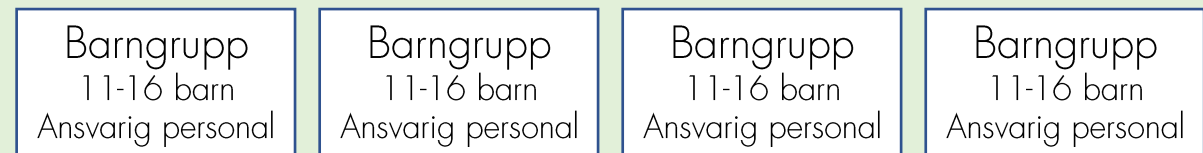
Förutsättningar för lärande

- Kärnämnen i förskolan för att följa barnens lärande och skapa förutsättningar för utveckling och lärande, Bruce och Riddersporre
- Barndompsykologi, Dion Sommer

Barngrupp

Skolverkets riktmärke för barn som är 1-3 år är för barngruppers storlek 6-12 barn. För barn som är 4-5 år är riktmärket 9-15 barn. Riktmärkena finns i kommentartexten i Skolverkets allmänna råd om måluppfyllelse i förskolan.

I Svedala kommun består barngrupperna av 11-16 barn. Under dagen delas barnen in i mindre eller större undervisningsgrupper beroende på vad som passar undervisningen bäst.

Olika konstellationer av undervisningsgrupper som skapas med utgångspunkt i didaktiska val och barnens behov. UG = undervisningsgrupp.

Exempel på befintliga riktlinjer för skola i Svedala kommun

Barn- och elevhälsoguide
Matematikguide
Närvarandeguide
Plan mot diskriminering och kränkande
behandling
Rutiner och tidsplan för överlämning och
samverkan
Språkutvecklingsguide
Utvecklingsplan för studie-och yrkesvägledning
Välkomstplan för nyanlända

Avslutningar eller andra firanden
Barn som inte blir hämtat
Klagomålshantering
Obehöriga på skola
Barn och elever som försvinner
Tillbuds-skaderapportering

Dokumentation av elever kunskaper
Egenvård
Agerande vid misstanke om alkohol, droger, tobak
och dopning
Beredskap vid störningar i skolskjutstrafiken
Kommunikationsplan
Kompetensstöd från elevhälsans psykologer
Ordningsregler i samband med skolskjuts
Placering i särskild undervisningsgrupp
Registrering av åtgärdsprogram mm i SCB-statistik
Regler för skolskjutsar
Rutiner för polisanmälan
Krishanteringsplan
Hygienrutiner förskola fritidshem
Pedagogisk måltid
Arbetsgång vid anmälningar i individärenden

Reflektion

Vad ser ni för möjligheter med
och vad behöver vi tänka på
när vi tar fram standards?

SVEDALA KOMMUN

Elever i behov av särskilt stöd

Guide för att ta fram standard

1. Vad ingår i standarden?
Definiera standardens träffyta och vad som ska vara gemensamt och vad som ska vara friutrymme.
2. Utgå ifrån styrdokument och framgångsrikt arbete*
Vi ska agera så nära styrdokumentet som möjligt. Vad står det i skollag och allmänna råd och hur ska vi tolka det? Kontakta Skolverket vid behov, titta i förarbeten och utgå ifrån framgångsrikt arbete tex Skolinspektionens rapporter, juridisk vägledning, forskning etc
3. Definiera ord/begrepp
Vilka ord/begrepp finns i styrdokument eller i forskning som kan användas för att hjälpa oss tex i beslut? Ge förklarande exempel.
4. Vilka stadier/skolformer berörs av standarden?
Berör standarden alla eller några?

Exempel

"Standard för förstelärare" i Svedala kommun

1. Vad ingår i standarden?
Krav/kriterier, avtal för förordning, rekrytering internt och externt, uppföljning, ett stärkt läraruppdrag och krav på bloggande och gemensam fortbildning, är en del av standarden. Det lokala uppdraget utformas av rektor och tillhör friutrymmet.
2. Utgå ifrån styrdokument och framgångsrikt arbete
Skolverkets webbsida "Förstelärarens uppdrag", "Arbeta som förstelärare och lektor", "Förordning (2019:1288) om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare", "Skolverkets föreskrift om statsbidrag till skolhuvudmän som inrättar karriärsteg för lärare (SKOLFS 2020:89)"
3. Definiera ord/begrepp:
Skolverket har tagit fram kriterier för förstelärare, begreppet särskilt yrkesskicklig lärare, pedagogisk skicklighet, samt undervisningsskicklighet.
4. Vilka stadier/skolformer berörs av standarden?
Förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, kommunal vuxenutbildning

Grupp 1 – "Arbetsplan för särskilt stöd"

Grupp 2 – "Undervisningsformer"

Grupp 3 – "Roller, samarbete och ansvar"

Skolans ledningsgrupp SLG > Särskilda insatser > SLG heldag 211117 (Malmö Arena) ▾

Mappar

Namn ↑

📁 Grupp 1

📁 Grupp 2

📁 Grupp 3

📁 Material från kartläggningen

Grupp 1 – "Arbetsplan för särskilt stöd"

Ta fram standards för vägen till beslut om särskilt stöd, dokumentation av extra anpassningar, pedagogisk utredning – hur lång tid får den ta, ansvar, vilken delaktighet, roller, när, var, hur, nya utredningar/kartläggningar vid studiebyte, förvaring av dokument, skolbyte.

Helena, Marie, Sara, Lise

1. Vad ingår i standarden? Varje begrepp ska mynna ut i en standard.
2. Läs i styrdokument och ta stöd av framgångsrikt arbete
3. Definiera ord/begrepp och förklara med exempel.
4. Vilka stadier/skolformer berörs av standarden?

Grupp 2 – “Undervisningsformer”

Ta fram standards för enskild undervisning, särskild undervisningsgrupp, anpassad studiegång, prioriterad timplan, individuell studieplan. Vad krävs för att det ska räknas som SU-grupp? När ska dessa begrepp användas, när kan alternativ användas? Finns det fler begrepp? Tydliggör tid, ansvar, roller, när, var, hur etc.

Anders D, Alexander, Kim, Michael

1. Vad ingår i standarden? Varje begrepp ska mynna ut i en standard.
2. Läs i styrdokument och ta stöd av framgångsrikt arbete.
3. Definiera ord/begrepp och förklara med exempel.
4. Vilka stadier/skolformer berörs av standarden?

Grupp 3 – "Roller, samarbete och ansvar"

Ta fram standards för när olika professioner och aktörer ska samverka, samarbeta och samordna sitt arbete - mellan personal, skolformer, andra verksamheter, vårdnadshavare, socialtjänst, hälso- och sjukvård etc. Ta fram standards för elevassistenters roll, resurspersoners* roller och titlar kopplat till arbetsuppgifter.

Anders S, Anna, Lena, Annika J

1. Vad ingår i standarden? Varje begrepp ska mynna ut i en standard.
2. Läs i styrdokument och ta stöd av framgångsrikt arbete.
3. Definiera ord/begrepp och förklara med exempel.
4. Vilka stadier/skolformer berörs av standarden?

Källförteckning

- [Skollagen](#)
- [Vägledning för elevhälsan](#)
- [Allmänna råd: extra anpassningar, särskilt stöd och åtgärdsprogram](#)
- [Allmänna råd: studie- och yrkesvägledning](#)
- [Allmänna råd: utvecklingssamtal och den skriftliga individuella utvecklingsplanen](#)
- [Barn- och elevhälsoguiden, Kvutis](#)
- [Skolverket.se](#)
- [SPSM.se](#)
- [Skolinspektionen.se](#)

Program

- 8.30 Inledning
- 10.00 Kaffe
- 10.30 Arbete i grupper
- 12.00 Lunch
- 13.00 Avstämning
Fortsatt arbete i grupper
- 14.30 Kaffe
- 15.00 Återkoppling till SLG
- 16.00 Avslutning

SVEDALA KOMMUN

Återkoppling

Presentera ert arbete för SLG

SVEDALA KOMMUN

Syfte

Utveckla och förbättra vår förmåga att erbjuda utbildning och undervisning för elever i behov av särskilt stöd.

Förberedelse
Kartläggning

Vt21 Steg 1

Arbete för att ta
fram standards

Ht21 Steg 2

Sammanställa
framgångsrikt arbete

Vt22 Steg 3

SVEDALA KOMMUN

Program

- 8.30 Inledning
- 10.00 Kaffe
- 10.30 Arbete i grupper
- 12.00 Lunch
- 13.00 Avstämning
Fortsatt arbete i grupper
- 14.30 Kaffe
- 15.00 Återkoppling till SLG
- 16.00 Avslutning

